

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 5 юни 2025 г.
(OR. en)

9840/25

Междуетноститутуционално досие:
2025/0154 (NLE)

SOC 354
EMPL 224
ECOFIN 683
EDUC 198

ПРИДРУЖИТЕЛНО ПИСМО

От: Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от
г-жа Martine DEPREZ, директор

Дата на получаване: 4 юни 2025 г.

До: Г-жа Thérèse BLANCHET, генерален секретар на Съвета на
Европейския съюз

Относно: Предложение за
РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА
относно насоки за политиките по заетостта на държавите членки

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2025) 230 final.

Приложение: COM(2025) 230 final

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 4.6.2025 г.
COM(2025) 230 final

2025/0154 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

относно насоки за политиките по заетостта на държавите членки

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

В Договора за функционирането на Европейския съюз от държавите членки се изисква да разглеждат икономическата си политика и насърчаването на заетостта като въпроси от общо значение и да координират действията си в рамките на Съвета. От Съвета се изисква да приема насоки за заетостта (член 148), които трябва да бъдат съобразени с общите насоки на икономическите политики (член 121).

Докато общите насоки на икономическите политики имат трайна валидност, насоките за заетостта трябва да се изготвят ежегодно. За първи път двата документа с насоки бяха приети заедно (т. нар. „интегриран пакет“) през 2010 г. в подкрепа на стратегията „Европа 2020“. През 2015 г. бяха приети преработени интегрирани насоки. Що се отнася до насоките за заетостта, от 2018 г. насам е установена практика на редуване на пълна актуализация (обхващаща както съображенията, така и самите насоки) на всеки две години и „продължаване“ (актуализиране на съображенията, като същевременно насоките остават непроменени) през междинната година. След продължаване през 2023 г., когато съображенията бяха коригирани, за да отразят новите водещи и национални цели на ЕС в областта на заетостта, уменията и намаляването на бедността, както и неотдашните инициативи, през 2024 г. беше извършена пълна актуализация. Актуализацията се изрази в добавяне на позовавания на националните цели за 2030 г. (в допълнение към водещите цели на ЕС), поставяне на по-силен акцент върху въздействието на технологичното развитие и ИИ, а също и върху недостига на работна ръка и умения и отделяне на по-голямо внимание на законната миграция от трети държави като допълнение към оптималното използване на талантите в рамките на ЕС. Както и през предходните години, текстът от 2024 г. отразява и неотдашните инициативи на политиката от особено значение, като например работата през платформа, социалната икономика и жилищата на достъпни цени. Тази година съображенията се актуализират, за да се внесат повече елементи, свързани с i) промените в геополитическия контекст (включително напрежението в търговската политика); ii) инициативата „Съюз на уменията“; iii) конкурентоспособността в контекста на компаса за конкурентоспособността; и iv) възходящата социална конвергенция след втората година от прилагането на рамката за социална конвергенция, която понастоящем е изцяло интегрирана в рамката на ЕС за икономическо управление.

Заедно с общите насоки за икономическите политики насоките за заетостта се представят под формата на решение на Съвета относно насоките за политиките по заетостта на държавите членки (част II от Интегрираните насоки) и осигуряват основата за специфичните за всяка държава препоръки в съответните области.

Преразгледаните „Насоки за заетостта“ са следните:

Насока 5: Насърчаване на търсенето на работна ръка

Насока 6: Подобряване на предлагането на работна ръка и достъпа до заетост, придобиване на умения и компетентности през целия живот

Насока 7: Подобряване на функционирането на пазарите на труда и ефективността на социалния диалог

Насока 8: Насърчаване на равните възможности за всички, социалното приобщаване и борбата с бедността

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

относно насоки за политиките по заетостта на държавите членки

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 148, параграф 2 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като взе предвид становището на Европейския парламент¹,

като взе предвид становището на Европейския икономически и социален комитет²,

след консултация с Комитета на регионите,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта³,

като има предвид, че:

- (1) Държавите членки и Съюзът трябва да работят за изготвянето на координирана стратегия за заетостта, и по-специално за насърчаването на квалифицирана, обучена и адаптивна работна сила, както и на пазари на труда, които са приобщаващи, устойчиви, ориентирани към бъдещето и реагират на икономическите промени, за да бъдат постигнати целите за пълна заетост и социален прогрес, балансиран икономически растеж, високо равнище на защита и подобряване качеството на околната среда, установени в член 3 от Договора за Европейския съюз (ДЕС). Държавите членки трябва да разглеждат насърчаването на заетостта като въпрос от общ интерес и да координират действията си в тази насока в рамките на Съвета.
- (2) Съюзът трябва да се бори срещу социалното изключване и дискриминацията и да насърчава социалната справедливост и закрила, равенството между жените и мъжете, солидарността между поколенията и защитата на правата на детето, както е предвидено в член 3 от ДЕС. При определянето и осъществяването на своите политики и дейности Съюзът трябва да взема предвид изискванията, свързани с насърчаването на висока степен на заетост, с осигуряването на адекватна социална закрила, с борбата срещу социалното изключване, както и с постигане на високо равнище на образование, обучение и опазване на човешкото здраве, както е посочено в член 9 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС).

¹ Становище от [предстои да се определи ДАТА] 2025 г. (все още непубликувано в *Официален вестник*).

² Становище от [предстои да се определи ДАТА] 2025 г. (все още непубликувано в *Официален вестник*).

³ Становище от [предстои да се определи ДАТА] 2025 г. (все още непубликувано в *Официален вестник*).

- (3) В съответствие с ДФЕС Съюзът разработи и въведе инструменти за координация в областта на икономическата политика и политиката по заетостта. Като част от тези инструменти насоките за политиките по заетостта на държавите членки (наричани по-надолу „насоките за заетостта“), изложени в приложението към Решение (ЕС) 2024/3134 на Съвета⁴, заедно с общите насоки за икономическите политики на държавите членки и на Съюза, съдържащи се в Препоръка (ЕС) 2015/1184 на Съвета⁵, съставляват интегрираните насоки. Насоките за заетостта трябва да направляват изпълнението на политиките в държавите членки и в Съюза, като отразяват взаимозависимостта между държавите членки. Така полученият набор от координирани политики и реформи на равнището на Съюза и на национално равнище представлява подходяща цялостна устойчива комбинация от икономически политики, политики по заетостта и социални политики, която следва да постигне положително въздействие върху пазарите на труда и обществото като цяло, укрепване на икономическата и социалната устойчивост и ефективен отговор на средносрочните и дългосрочните предизвикателства, включително необходимостта от засилване на конкурентоспособността, а също и да отговори на несигурността относно световните търговски политики, както и на последиците, свързани с агресивната война на Русия срещу Украйна и по-широкия геополитически контекст.
- (4) За да се засилят икономическият и социалният напредък и сближаването във възходяща посока, да се подкрепи екологичният и цифровият преход, да се укрепят промишлената база, производителността и конкурентоспособността на Съюза, да се посрещнат демографските предизвикателства и да се постигнат приобщаващи и устойчиви пазари на труда в Съюза, държавите членки следва да се справят с недостига на работна ръка и умения и да насърчават качествени работни места, както и качествено и приобщаващо образование и обучение за всички, в съответствие със Съюза на уменията⁶, със специален акцент върху подобряването на основните умения въз основа на плана за действие относно основните умения, както и уменията, свързани с пазара на труда, включително цифровите и екологичните умения, особено сред студентите и възрастните в неравностойно положение. Държавите членки следва също така да стимулират образованието и обучението в областта на НТИМ (наука, технологии, инженерство и математика) в съответствие със стратегическия план за образование в областта на НТИМ, да укрепят ориентираното към бъдещето професионално образование и обучение, и повишаването на квалификацията и преквалификацията през целия живот и да се стремят към приобщаващи образователни системи, както и да гарантират ефективни активни политики на пазара на труда и подобрени условия на труд и възможности за професионално развитие, като същевременно зачитат ролята и автономността на социалните партньори. Както е посочено в Препоръката относно ученето, насочено към екологичния преход и устойчивото развитие, систематичното интегриране на измерението на образованието и обучението в други политики, свързани с екологичния преход като перспектива за целия живот, може да подпомогне

⁴ Решение (ЕС) 2024/3134 на Съвета от 2 декември 2024 г. относно насоки за политиките по заетостта на държавите членки (ОВ L 2024/3134, 13.12.2024 г.).

⁵ Препоръка (ЕС) 2015/1184 на Съвета от 14 юли 2015 г. относно общи насоки за икономическите политики на държавите членки и на Европейския съюз (ОВ L 192, 18.7.2015 г., стр. 27).

⁶ Съобщение на Комисията от 5 март 2025 г. „Съюз на уменията“ (COM(2025 90 final).

изпълнението на тези политики. Засилването на тези елементи е от особено значение за по-слабо развитите, отдалечените и най-отдалечените региони на Съюза, където нуждите са най-големи. Недостигът може да бъде преодолян допълнително чрез подобряване на справедливата мобилност на работниците и учещите в рамките на Съюза и чрез привличане и задържане на таланти от държави извън Съюза. Освен това следва да се засилят връзките между системите за образование и обучение и пазара на труда и да се валидират и признават уменията, знанията и компетентностите, придобити чрез неформално и информално учене.

- (5) Насоките за заетостта са в съответствие с новата рамка на Съюза за икономическо управление, която влезе в сила на 30 април 2024 г.⁷, и с действащото законодателство на Съюза и различни инициативи на Съюза, включително препоръките на Съвета от 14 юни 2021 г.⁸, 29 ноември 2021 г.⁹, 5 април 2022 г.¹⁰, 16 юни 2022 г.¹¹, 28 ноември 2022 г.¹², 8 декември 2022 г.¹³, 30 януари 2023 г.¹⁴, 12 юни 2023 г.¹⁵ и 27 ноември 2023 г.¹⁶, Препоръка (ЕС) 2021/402 на Комисията¹⁷, Резолюция на Съвета от 26 февруари 2021 г.¹⁸, съобщенията на Комисията от 9 декември 2021 г. „Изграждане на икономика,

⁷ Регламент (ЕС) 2024/1263 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2024 г. за ефективна координация на икономическите политики и за многостранно бюджетно наблюдение и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета (ОВ L, 2024/1263, 30.4.2024 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

⁸ Препоръка (ЕС) 2021/1004 на Съвета от 14 юни 2021 г. за създаване на Европейска гаранция за децата (ОВ L 223, 22.6.2021 г., стр. 14).

⁹ Препоръка на Съвета от 29 ноември 2021 г. относно подходите за смесено обучение с цел висококачествено и приобщаващо основно и средно образование (ОВ C 504, 14.12.2021 г., стр. 21).

¹⁰ Препоръка на Съвета от 5 април 2022 г. относно изграждане на мостове за ефективно европейско сътрудничество в областта на висшето образование (ОВ C 160, 13.4.2022 г., стр. 1).

¹¹ Препоръка на Съвета от 16 юни 2022 г. относно ученето, насочено към екологичния преход и устойчивото развитие (ОВ C 243, 27.6.2022 г., стр. 1), Препоръка на Съвета от 16 юни 2022 г. относно европейски подход към микроудостоверенията с цел стимулиране на ученето през целия живот и пригодността за заетост (ОВ C 243, 27.6.2022 г., стр. 10), Препоръка на Съвета от 16 юни 2022 г. относно индивидуални сметки за обучение (ОВ C 243, 27.6.2022 г., стр. 26) и Препоръка на Съвета от 16 юни 2022 г. относно гарантирането на справедлив преход към неутралност по отношение на климата (ОВ C 243, 27.6.2022 г., стр. 35).

¹² Препоръка на Съвета от 28 ноември 2022 г. относно пътищата към успеха в училище и за замяна на Препоръката на Съвета от 28 юни 2011 г. относно политики за намаляване на преждевременното напускане на училище (ОВ C 469, 9.12.2022 г., стр. 1).

¹³ Препоръка на Съвета от 8 декември 2022 г. относно достъпа до финансово приемливи висококачествени дългосрочни грижи (ОВ C 476, 15.12.2022 г., стр. 1) и Препоръка на Съвета от 8 декември 2022 г. относно образованието и грижите в ранна детска възраст: целите от Барселона за 2030 година (ОВ C 484, 20.12.2022 г., стр. 1).

¹⁴ Препоръка на Съвета от 30 януари 2023 г. относно адекватен минимален доход, гарантиращ активно приобщаване (ОВ C 41, 3.2.2023 г., стр. 1).

¹⁵ Препоръка на Съвета от 12 юни 2023 г. относно укрепването на социалния диалог в Европейския съюз (ОВ C, C/2023/1389, 6.12.2023 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/1389/oj>).

¹⁶ Препоръка на Съвета от 27 ноември 2023 г. относно разработването на рамкови условия за социалната икономика (ОВ C, C/2023/1344, 29.11.2023 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/1344/oj>).

¹⁷ Препоръка (ЕС) 2021/402 на Комисията от 4 март 2021 г. относно ефективна активна подкрепа за заетостта вследствие на кризата с COVID-19 (ЕАПЗ) (ОВ L 80, 8.3.2021 г., стр. 1).

¹⁸ Резолюция на Съвета относно стратегическа рамка за европейско сътрудничество в областта на образованието и обучението с оглед на европейското пространство за образование и отвъд него (2021 — 2030 г.) (ОВ C 66, 26.2.2021 г., стр. 1).

която работи за хората: план за действие за социалната икономика“, от 30 септември 2020 г. относно Плана за действие в областта на цифровото образование за 2021—2027 г., от 3 март 2021 г. относно Съюз на равенство: Стратегия за правата на хората с увреждания за периода 2021—2030 г.“, от 7 септември 2022 г. относно европейската стратегия за полагане на грижи, от 1 февруари 2023 г. „Промислен план на Зеления пакт за ерата на нулеви нетни емисии“, от 25 януари 2023 г. „Укрепване на социалния диалог в Европейския съюз“, от 11 октомври 2023 г. „Демографските промени в Европа: инструментариум за действие“, от 28 септември 2022 г. „По-добро оценяване на разпределителното въздействие на политиките на държавите членки“, от 20 март 2024 г. „План за действие относно недостига на умения и работна ръка“ и от 5 март 2025 г. „Съюз на уменията“, решения (ЕС) 2021/2316¹⁹ и (ЕС) 2023/936²⁰ на Европейския парламент и на Съвета, и директиви (ЕС) 2022/2041²¹, (ЕС) 2022/2381²², (ЕС) 2023/970²³ и (ЕС) 2024/2831²⁴ на Европейския парламент и на Съвета.

- (6) Европейският семестър обединява различни инструменти в обща рамка за интегрирана многостранна координация и наблюдение на икономическите политики и политиките по заетостта в Съюза. Семестърът е приведен в съответствие с компаса за конкурентоспособността, с който се осигурява рамка за повишаване на конкурентоспособността чрез преодоляване на изоставането в областта на иновациите, декарбонизация на нашата икономика, намаляване на прекомерните зависимости и повишаване на сигурността, и се определят хоризонтални фактори, които включват умения, качествени работни места и социална справедливост. В семестъра са включени принципите на Европейския стълб на социалните права, обявен от Европейския парламент, Съвета и Комисията през ноември 2017 г.²⁵ (наричан по-нататък „Европейският стълб на социалните права“), и неговият инструмент за мониторинг — наборът от социални показатели, което също така позволява анализ на рисковете и предизвикателствата пред възходящата социална конвергенция в Съюза и семестърът осигурява солидно сътрудничество със социалните партньори, гражданското общество и други заинтересовани страни. Наред с това европейският семестър подкрепя постигането на целите за устойчиво развитие,

¹⁹ Решение (ЕС) 2021/2316 на Европейския парламент и на Съвета от 22 декември 2021 г. относно Европейска година на младежта (2022 г.) (ОВ L 462, 28.12.2021 г., стр. 1).

²⁰ Решение (ЕС) 2023/936 на Европейския парламент и на Съвета от 10 май 2023 г. относно Европейска година на уменията (ОВ L 125, 11.5.2023 г., стр. 1).

²¹ Директива (ЕС) 2022/2041 на Европейския парламент и на Съвета от 19 октомври 2022 г. относно адекватните минимални работни заплати в Европейския съюз (ОВ L 275, 25.10.2022 г., стр. 33).

²² Директива (ЕС) 2022/2381 на Европейския парламент и на Съвета от 23 ноември 2022 г. за подобряване на баланса между половете сред директорите на дружества, регистрирани на фондовата борса, и за свързаните с това мерки (ОВ L 315, 7.12.2022 г., стр. 44).

²³ Директива (ЕС) 2023/970 на Европейския парламент и на Съвета от 10 май 2023 г. за укрепване прилагането на принципа на равно заплащане на жените и мъжете за равен труд или за труд с равна стойност чрез прозрачност в заплащането и механизми за прилагане (ОВ L 132, 17.5.2023 г., стр. 21).

²⁴ Директива (ЕС) 2024/2831 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2024 г. относно подобряването на условията на труд при работата през платформа (ОВ L, 2024/2831, 11.11.2024 г, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/2831/oj>).

²⁵ Междуетапутиунационална прокламация относно Европейския стълб на социалните права (ОВ C 428, 13.12.2017 г., стр. 10).

поставени от Организацията на обединените нации. Икономическите политики и политиките по заетостта на Съюза и на държавите членки следва да вървят ръка за ръка със справедливия преход на Съюза към неутрална по отношение на климата, екологично устойчива и цифрова икономика, да повишават конкурентоспособността и производителността, да осигуряват адекватни условия на труд, да насърчават иновациите, да утвърждават демокрацията на работното място, социалния диалог, социалната справедливост, равните възможности и възходящата социално-икономическа конвергенция, да преодоляват неравенствата и регионалните различия и да дават отговор на проблема с бедността и социалното изключване.

- (7) Изменението на климата и други свързани с околната среда предизвикателства, необходимостта да се осигури справедлив екологичен преход, енергийна независимост и повишена конкурентоспособност на отраслите с нулеви нетни емисии, технологичният суверенитет и необходимостта да се увеличат разходите за отбрана и да се гарантира отворената стратегическа автономност на Европа, както и демографските промени и развитието на цифровизацията, изкуственият интелект, алгоритмичното управление, икономиката на платформите и работата от разстояние подлагат икономиките и обществата в Съюза на дълбока трансформация. Съюзът и неговите държави членки трябва да работят съвместно с цел ефективно и проактивно предприемане на действия във връзка с тези структурни развития и при необходимост да адаптират съществуващите системи, като отчитат тясната взаимозависимост на икономиките и пазарите на труда на държавите членки и свързаните с тях политики. Това изисква съгласувани, амбициозни и ефективни действия на политиката както на равнището на Съюза, така и на национално равнище, като се признава ролята на социалните партньори в съответствие с ДФЕС и разпоредбите на Съюза за икономическото управление, като се взема предвид Европейският стълб на социалните права. Тези мерки на политиката следва да включват насърчаване на устойчивите инвестиции във всички региони на Съюза, подновен ангажимент за подходящо планирани реформи и инвестиции, които засилват устойчивия и приобщаващ икономически растеж, уменията, насърчаването на качествени работни места, производителността, конкурентоспособността, справедливите условия на труд, социалното и териториалното сближаване, възходящата социално-икономическа конвергенция, устойчивостта и упражняването на фискална отговорност. Подкрепата следва да се предоставя от съществуващите програми за финансиране на Съюза, и по-специално от Механизма за възстановяване и устойчивост, създаден с Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета²⁶, и от фондовете на политиката на сближаване, включително Европейския социален фонд плюс, създаден с Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета²⁷, и Европейския фонд за регионално развитие, уреден с Регламент (ЕС) 2021/1058

²⁶ Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

²⁷ Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за създаване на Европейски социален фонд плюс (ЕСФ+) и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1296/2013 (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 21).

на Европейския парламент и на Съвета²⁸, както и Социалния фонд за климата, създаден с Регламент (ЕС) 2023/955 на Европейския парламент и на Съвета²⁹ и Фонда за справедлив преход, създаден с Регламент (ЕС) 2021/1056 на Европейския парламент и на Съвета³⁰. Действията на политиката следва да съчетават мерки, свързани както с търсенето, така и с предлагането, като същевременно отчитат икономическото и социалното въздействие на тези мерки и въздействието им върху околната среда и заетостта.

- (8) В рамките на Европейския стълб на социалните права се определят двадесет принципа и права, целящи да допринесат за правилното и справедливо функциониране на пазарите на труда и социалните системи и които са разпределени в три категории: равни възможности и достъп до пазара на труда, справедливи условия на труд, както и социална закрила и приобщаване. Посочените принципи и права дават стратегическа насока на Съюза, като гарантират, че преходите към неутралност по отношение на климата, устойчивост на околната среда и цифровизация и въздействието на демографските промени са социално справедливи и запазват териториалното сближаване. Европейският стълб на социалните права, със съпътстващият го набор от социални показатели, представлява насока за наблюдение на резултатите в областта на заетостта, уменията и социалните показатели на държавите членки, включително възходящата социална конвергенция в Съюза в рамките на Европейския семестър, за стимулиране на реформите и инвестициите на национално, регионално и местно равнище и за съчетаване на социалното и пазарното измерение в днешната съвременна икономика, включително чрез насърчаване на социалната икономика. На 4 март 2021 г. Комисията представи план за действие за прилагането на Европейския стълб на социалните права (наричан по-нататък „планът за действие“), включващ амбициозни, но реалистични водещи цели на Съюза в областта на заетостта за 2030 г. (минимум 78 % от населението на възраст 20—64 години следва да са заети), уменията (минимум 60 % от всички възрастни следва да участват в обучение всяка година) и намаляването на бедността (поне 15 милиона по-малко лица, изложени на риск от бедност или социално изключване, включително пет милиона деца) (наричани по-нататък „водещите цели на Съюза за 2030 г.“) и допълнителни подцели, както и преразгледания набор от социални показатели.
- (9) Както беше признато от държавните и правителствените ръководители на социалната среща на върха в Порто на 8 май 2021 г., прилагането на Европейския стълб на социалните права ще засили стремежа на Съюза към цифров, екологичен и справедлив преход и ще допринесе за постигането на възходяща социална и икономическа конвергенция и за справяне с демографските предизвикателства. Държавните и правителствените ръководители подчертаха, че социалното измерение, социалният диалог

²⁸ Регламент (ЕС) 2021/1058 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. относно Европейския фонд за регионално развитие и относно Кохезионния фонд (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 60).

²⁹ Регламент (ЕС) 2023/955 на Европейския парламент и на Съвета от 10 май 2023 г. за създаване на Социален фонд за климата и за изменение на Регламент (ЕС) 2021/1060 (ОВ L 130, 16.5.2023 г., стр. 1—51).

³⁰ Регламент (ЕС) 2021/1056 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за създаване на Фонда за справедлив преход (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 1).

и активното участие на социалните партньори са в основата на една силно конкурентна социална пазарна икономика, и приветстваха новите водещи цели на Съюза. Те потвърдиха и решимостта си, както е установено в Стратегическата програма на Европейския съвет за периода 2019—2024 г., да продължат все по-задълбочено да прилагат Европейския стълб на социалните права на равнището на Съюза и на национално равнище, като надлежно се съобразяват със съответните области на компетентност и принципите на субсидиарност и пропорционалност. Накрая те подчертаха, че е важно да се следи отблизо, включително на най-високо равнище, постигнатият напредък по изпълнението на Европейския стълб на социалните права и водещите цели на Съюза за 2030 г.

- (10) Водещите цели на Съюза за 2030 г. бяха приветствани от държавните и правителствените ръководители на социалната среща на върха в Порто и от Европейския съвет през юни 2021 г. Заедно с набора от социални показатели те подпомагат проследяването на напредъка в изпълнението на принципите на Европейския стълб на социалните права като част от рамката за координация на политиките в рамките на европейския семестър. Освен това на социалната среща на върха в Порто държавите членки бяха призовавани да определят амбициозни национални цели, които, като се отчита надлежно началната позиция на всяка държава членка, следва да представляват адекватен принос за постигането на водещите цели на Съюза за 2030 г. Изпълнението на Европейския стълб на социалните права и напредъкът по водещите и националните цели на Съюза за 2030 г. се наблюдават в съвместния доклад за заетостта, приет от Съвета през март 2025 г. („съвместния доклад за заетостта за 2025 г.“), и са включени в инструментите за наблюдение на европейския семестър. След изданието си от 2024 г. съвместният доклад за заетостта съдържа „анализ по държави на първи етап“ на потенциалните рискове за възходящата социална конвергенция в съответствие с Рамката за социална конвергенция, в който се посочват държавите членки, които са изправени пред потенциални рискове, които трябва да бъдат разгледани в рамките на по-задълбочен „анализ на втори етап“. В съвместния доклад за заетостта за 2025 г. първоначално бяха определени 10 държави членки, а заключението от задълбочения анализ показва, че за три от тях са налице общи предизвикателства.
- (11) След руското нашествие в Украйна в заключенията си от 24 февруари 2022 г. Европейският съвет осъди действията на Русия, насочени към подкопаване на европейската и световната сигурност и стабилност, и изрази солидарност с украинския народ, като подчерта нарушаването от страна на Русия на международното право и принципите на Устава на Организацията на обединените нации. В настоящия контекст, с временната закрила, предоставена с Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета³¹ и удължена с Решение за изпълнение (ЕС) 2024/1836 на Съвета³², на разселените лица от Украйна се предлага помощ в Съюза и им се позволява да се ползват от минимални права в целия Съюз, които осигуряват адекватно ниво на закрила. С участието си на европейските пазари на труда разселените лица от Украйна могат да продължат

³¹ Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета от 4 март 2022 г. за установяване на съществуването на масово навлизане на разселени лица от Украйна по смисъла на член 5 от Директива 2001/55/ЕО и за въвеждане на временна закрила (ОВ L 71, 4.3.2022 г., стр. 1).

³² Решение за изпълнение (ЕС) 2024/1836 на Съвета от 25 юни 2024 г. за удължаване на срока на временната закрила, въведена с Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 (ОВ L, 2024/1836, 3.7.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/20234/1836/oj).

да допринасят за укрепване на икономиката на Съюза и да подпомогнат своята държава и сънародниците си в Украйна. В бъдеще придобитите опит и умения може да допринесат за възстановяването на Украйна. За непридружените деца и юноши временната закрила дава право на законно настойничество и достъп до образование и грижи за децата. Държавите членки следва да продължават да включват социалните партньори в разработването, изпълнението и оценката на мерките на политиката, насочени към преодоляване на предизвикателствата, свързани със заетостта и уменията, включително признаването на квалификациите на лицата, разселени от Украйна. Социалните партньори играят ключова роля за смекчаване на последиците от войната по отношение на запазването на заетостта и производството.

- (12) Реформите на пазара на труда, включително националните механизми за определяне на заплатите, следва да спазват националните практики на социален диалог и колективно договаряне, както и автономността на социалните партньори, с оглед на осигуряването на справедливи заплати, които дават възможност за достоен жизнен стандарт, включително при пенсиониране, устойчив растеж и възходяща социално-икономическа конвергенция. Такива реформи следва също така да предоставят възможност за всеобхватно разглеждане на социално-икономическите фактори, включително подобряването на устойчивостта, конкурентоспособността, иновациите, насърчаването на качествени работни места, справедливите условия на труд, демокрацията на работното място, равенството между половете, предотвратяването и намаляването на бедността сред работещите, качествено образование, обучението и уменията, общественото здраве, социалната закрила и приобщаване, демографските промени и насърчаването на допълнителните пенсии, както и реалните доходи. На срещата на върха във Вал Дюшес през 2024 г. и в пакта за европейски социален диалог, подписан през март 2025 г. беше потвърдено значението на социалния диалог за справяне с предизвикателствата в сферата на труда, включително с недостига на работна ръка и умения.
- (13) Механизмът за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза подкрепят държавите членки при осъществяването на реформи и инвестиции, които са в съответствие с приоритетите на Съюза, като правят икономиките и обществата в Съюза по-устойчиви, гъвкави и по-добре подготвени за екологичния и цифровия преход. Агресивната война на Русия срещу Украйна допълнително утежни вече съществуващите социално-икономически предизвикателства, включително енергийната бедност поради повишените цени на енергията, а несигурността в световната търговия и в по-широк план от геополитическия контекст застрашава растежа. Държавите членки и Съюзът следва да продължат да гарантират, че социалното-икономическото въздействие и въздействието върху заетостта са смекчени и че преходите са социално справедливи, включително с оглед на факта, че повишената отворена стратегическа автономност и ускореният екологичен преход ще спомогнат за намаляване на зависимостта от вноса на енергия и други стратегически продукти и технологии. От съществено значение са укрепването на устойчивостта и полагането на усилия за изграждането на приобщаващо общество, в което хората са защитени и разполагат с лостове да предвиждат и управляват промените и в което те могат да участват активно в обществените и икономическия живот.

- (14) Необходим е съгласуван набор от активни политики по заетостта, състоящи се от стимули за временно и целево наемане на работа и преход, политики за умения, включващи ученето, насочено към екологичния преход и устойчивото развитие, гъвкави схеми за пенсиониране и целенасочени, ефективни и адаптивни услуги в областта на заетостта, за да се подкрепят преходите на пазара на труда и да се оползотвори неизползваният му потенциал, включително в съответствие с подхода на активното приобщаване и в контекста на екологичната и цифровата трансформация, както се подчертава, наред с другото, в Декларацията от Ла Юлп относно бъдещето на Европейския стълб на социалните права³³. Следва да се гарантират подходящи условия на труд, както и безопасността и здравето при работа, включително физическото и психичното здраве на работниците.
- (15) Дискриминацията във всичките ѝ форми следва да бъде преодоляна, равенството между половете да бъде гарантирано и да бъде подкрепена заетостта на групи, които са по-слабо представени на пазара на труда. Равният достъп и възможности за всички следва да бъдат гарантирани, а бедността и социалното изключване, по-специално на децата, хората с увреждания и ромите, следва да бъдат ограничени, по-специално като се гарантират ефективно функциониране на пазарите на труда и подходящи и приобщаващи системи за социална закрила, както е посочено в препоръките на Съвета от 8 ноември 2019 г.³⁴ и от 30 януари 2023 г.³⁵ Освен това следва да се премахнат пречките, за да се постигне приобщаващо и ориентирано към бъдещето висококачествено образование и обучение, учене през целия живот и участие на пазара на труда. Държавите членки следва да инвестират в образованието и грижите в ранна детска възраст в съответствие с Европейската гаранция за децата и препоръката на относно „целите от Барселона за 2030 г.“, в повишаването на привлекателността и приобщаващия характер на професионалното образование и обучение в съответствие с Препоръката на Съвета от 24 ноември 2020 г.³⁶, както и в цифровите и екологичните умения в съответствие с плана за действие в областта на цифровото образование и препоръките относно ученето, насочено към екологичния преход и устойчивото развитие, и относно пътищата към успеха в училище. Достъпът до подходящи жилища на достъпни цени, включително чрез социално настаняване, е необходимо условие за гарантирането на равни възможности. Проблемът с бездомничеството следва да се решава по-специално с превантивни мерки и чрез насърчаване на достъпа до постоянно жилищно настаняване и на предоставянето на услуги за подпомагане. Навременният и равен достъп до финансово приемливи висококачествени дългосрочни грижи в съответствие с Препоръката на Съвета от 8 декември 2022 г.³⁷, както и здравните услуги, включително превенцията и насърчаването на здравето, са от особено значение с оглед на потенциалните бъдещи рискове за

³³ Подписана от Кралство Белгия от името на 25 държави членки.

³⁴ Препоръка на Съвета от 8 ноември 2019 г. относно достъпа на работниците и самостоятелно заетите лица до социална закрила (ОВ С 387, 15.11.2019 г., стр. 1).

³⁵ Препоръка на Съвета от 30 януари 2023 г. относно адекватен минимален доход, гарантиращ активно приобщаване (ОВ С 41, 3.2.2023 г., стр. 1).

³⁶ Препоръка на Съвета от 24 ноември 2020 г. относно професионалното образование и обучение (ПОО) за постигане на устойчива конкурентоспособност, социална справедливост и издръжливост (ОВ С 417, 2.12.2020 г., стр. 1).

³⁷ Препоръка на Съвета от 8 декември 2022 г. относно достъпа до финансово приемливи висококачествени дългосрочни грижи (ОВ С 476, 15.12.2022 г., стр. 1).

здравето и в контекста на застаряващите общества. Потенциалът на хората с увреждания да допринасят за икономическия растеж и социалното развитие следва да бъде допълнително реализиран в съответствие със стратегията за правата на хората с увреждания, в която държавите членки се приканват да определят цели за заетост и учене за възрастни за хората с увреждания. В Стратегическата рамка на ЕС за ромите³⁸ се подчертава потенциалът в маргинализираните ромски общности за намаляване на недостига на работна ръка и умения и се цели намаляване поне наполовина на разликата в предлагането и търсенето на работни места между ромите и общото население. Новите технологии и променящите се работни места в целия Съюз позволяват по-гъвкави схеми на работа, както и по-добра производителност и баланс между професионалния и личния живот, като същевременно допринасят за изпълнението на екологичните ангажименти на Съюза. Тези развития поставят и нови предизвикателства пред пазарите на труда, които се отразяват на условията на труд, здравето и безопасността на работното място и на ефективния достъп до подходяща социална закрила за работниците и самостоятелно заетите лица. Държавите членки, в сътрудничество със социалните партньори, следва да гарантират, че новите форми на организация на труда водят до качествени и подходящи здравословни и безопасни работни места и условия на труд, както и до равновесие между професионалния и личния живот, активния живот на възрастните хора и остаряването в добро здраве, като се запазват установените трудови и социални права и се укрепва социалният модел на Европа.

- (16) Интегрираните насоки следва да служат за основа на специфичните за всяка държава препоръки, които Съветът може да отправи към отделните държави членки. Държавите членки следва да използват в пълна степен Европейския социален фонд плюс, Европейския фонд за регионално развитие, Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза, включително Социалния фонд за климата, Фонда за справедлив преход, както и програмата InvestEU, създадена с Регламент (ЕС) 2021/523 на Европейския парламент и на Съвета³⁹, както и инструмента за техническа подкрепа, за да насърчават качествената заетост и социалните инвестиции, да водят борба с бедността, социалното изключване и дискриминацията, да гарантират достъпността и приобщаването и да подкрепят възможностите за повишаване на квалификацията и за преквалификация на работната сила, ученето през целия живот и висококачественото образование и обучение за всички, включително цифровата грамотност и цифровите умения, за да могат хората да придобият знанията и квалификациите, необходими за цифрова, екологична и конкурентоспособна икономика. Измененията, въведени с Регламент (ЕС) 2024/795 за създаване на платформа за стратегически технологии за Европа (STEP), и неотдавнашното съобщение на Комисията относно модернизираната политика на сближаване: Междинният преглед има за цел да съгласува

³⁸ Съобщение на Комисията от 7 октомври 2020 г. „Съюз на равенство: стратегическа рамка на ЕС за равенство, приобщаване и участие на ромите“ (COM(2020) 620 final), и Препоръка на Съвета от 12 март 2021 година относно равенството, приобщаването и участието на ромите (ОВ С 93, 19.3.2021 г., стр. 1).

³⁹ Регламент (ЕС) 2021/523 на Европейския парламент и на Съвета от 24 март 2021 г. за създаване на програмата InvestEU и за изменение на Регламент (ЕС) 2015/1017 (ОВ L 107, 26.3.2021 г., стр. 30).

предоставената подкрепа с новите стратегически приоритети, включително за справяне с недостига на умения в някои сектори, като например за разработването и производството на технологии от критично значение, отбранителната промишленост и секторите, засегнати от декарбонизацията и екологичния и цифровия преход. Държавите членки следва също така да използват пълноценно Европейския фонд за приспособяване към глобализацията за съкратени работници, създаден с Регламент (ЕС) 2021/691 на Европейския парламент и на Съвета⁴⁰, за да подкрепят работниците, съкратени в резултат на големи реструктурирания, например социално-икономически трансформации, произтичащи от глобални тенденции, и технологични и екологични промени. Интегрираните насоки са предназначени за държавите членки и Съюза, но те следва да се изпълняват в партньорство с всички национални, регионални и местни органи, с активното участие на парламентите, както и на социалните партньори и представителите на гражданското общество.

- (17) Действайки в рамките на мандатите си съгласноДФЕС, Комитетът по заетостта и Комитетът за социална закрила следва да следят как съответните политики се изпълняват с оглед на насоките за заетостта. Тези комитети и подготвителните органи на Съвета, участващи в координацията на икономическите и социалните политики, следва да работят в тясно сътрудничество. Диалогът относно политиките между Европейския парламент, Съвета и Комисията следва да се поддържа, по-специално по отношение на насоките за заетостта .

- 18) Беше проведена консултация с Комитета за социална закрила,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Насоките за политиките по заетостта на държавите членки, изложени в приложението към Решение (ЕС) 2024/3134, остават в сила за 2025 г. и се вземат под внимание от държавите членки в техните политики по заетостта и в програмите им за реформи.

Член 2

Адресати на настоящото решение са държавите членки.

Съставено в Брюксел на година.

*За Съвета
Председател*

⁴⁰ Регламент (ЕС) 2021/691 на Европейския парламент и на Съвета от 28 април 2021 г. относно Европейския фонд за приспособяване към глобализацията за съкратени работници (ЕФПГ) и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1309/2013 (ОВ L 153, 3.5.2021 г., стр. 48).